

Alexianen

ZORGGROEP TIENEN

Psychomotorische gezinstherapie

Wat als spreken bewegingsruimte heeft

27 oktober 2016

Wie zijn wij?

Tamara Adriaens:

- Psychomotorisch therapeut Pathways + crisis
- 4x/w groepsessies
- Op indicatie: individuele sessies, gezinssessies

Tine Vandersanden:

- Psychologe, systeemtherapeute
- Gezinstherapie, teamcoaching/
werkbegeleiding, groepsessies, individuele
begeleiding

Wat is het?

Psychomotorische gezinstherapie is een korte, intensieve samenwerking van psychomotorisch en systeemtherapeut in cotherapie, die op indicatie wordt aangeboden binnen het residentiële behandelprogramma.

Oefening

Inhoud workshop

- Pathways
- Opname op Pathways
- Gezinswerking en opstart PMGT
- Indicaties
- Doelstellingen
- Praktische uitwerking
- Casusfragmenten
- Wat vinden ouders en jongere er zelf van?

Pathways

- Jeugdpsychiatrische problematiek + alcohol/drugsprobleem
 - Vastzitten in verschillende levensdomeinen en ontwikkelingsstilstand
- ➔ geen pasklare oplossing

Opname op Pathways

- Creëren van context waarin jongere en gezin zichzelf
 - ➔ Op andere manier ervaren
 - ➔ In andere context of andere status zien
 - ↔ mislukking, incompetent
- Begrijpen wat er aan de hand is (in kaart brengen van alle levensdomeinen)
- Ondersteunen in verwerven en terugvinden van eigen competentie en optimale groeikansen bevorderen

Gezinswerking op Pathways

- Zicht krijgen op gezinsfunctioneren
- Destilleren van een gemeenschappelijke hulpvraag
- Welke effecten heeft druggebruik op gezin gehad?
- Hoe kunnen we krachten in gezin mobiliseren en ouders bondgenoten maken in behandelproces
- In praktijk:
 - Wekelijks gezinsgesprek
 - Oudergroep
 - Betrekken bij weekend: verhoogd toezicht enz.

Start psychomotorische gezinstherapie

Tijdens observatiebespreking (na 8 weken) wordt geadviseerd of verdere behandelperiode nodig is en wordt ingeschat of er een indicatie is voor psychomotorische gezinstherapie (of andere: beeldende, muziek)

Indicaties

Wanneer blijkt dat verbale medium ontoereikend is omwille van

- Te veel spreken
- Geen woorden
- Overspoelend
- Blijven hangen in woorden

~~betekenis~~

~~belevingen~~

~~doen~~

Rol van bewegingsruimte

1) Fysiek: letterlijk verbreden

- Sportzaal
- Twee therapeuten en hele gezin
- Minder verstoppen (verantwoordelijkheden meer opnemen)
- Letterlijk in beweging brengen → op speelse wijze met elkaar in (inter)actie

2) Mentaal:

- Ruimte maken om tot nieuwe (succes) ervaringen te komen
- Betekenis of verhaal

→ BEWEGINGSRUIMTE als katalysator en facilitator

Doelstellingen

Oefenen met (letterlijk) nieuw gedrag biedt ruimte voor:

- Nieuwe oplossingen
- Nieuwe ervaringen
- Nieuwe of andere verbindingen
- Nieuwe betekenissen

Of concreter

- Interactiepatronen en omgangsvormen voelbaar en zichtbaar maken zodat meer bespreekbaar wordt
- Vertrouwen herstellen
- Verbreden van relaties, perspectieven,...
- Separatie-individuatie: verbinden om goed te kunnen loslaten/loskomen
- Ontmijnen: loskomen van blijvende conflicten of escalaties in spreken
- Ontladen: lichamelijke spanning kanaliseren om zo meer te kunnen voelen

Praktische uitwerking

- 1) Voorbereiding
- 2) Introductiegesprek
- 3) In de zaal
- 4) Reflectie

1) Voorbereiding

- Gezinstherapeut stelt voor aan gezin
- PMT stelt voor aan jongere
- Overleg PMT en gezinstherapeut
 - Briefing proces tot hier toe
 - Wie uitnodigen?
 - Op welke vlakken willen we ruimte bieden aan gezin?
 - Welke hypothesen hebben we? Wat willen we observeren?
- Brainstorm over passende activiteiten

2) Introductiegesprek

- Samen in gesprekslokaal
- Uitleg werkwijze en verwachtingen
- Mogelijkheid tot vragen stellen: ↓ angst en onveiligheid
- Instemming
- Gemeenschappelijke thema zoeken (vb. wens om minder ruzie te maken, vertrouwen herstellen, enz.)

3) Sessies in de sportzaal

- Vaste structuur: beginrondje met afspraken, opwarming, activiteiten, reflectie
- Opdrachten vooral met grote materialen: structuur, focus niet direct op persoon, samenwerking, veel variatiemogelijkheden
- Houding van therapeuten:
 - Betrokken en ondersteunend maar niet participierend (geen deel van systeem)
 - Zijlijn-overleg (hypotheses, observaties, enz) + open bespreken tijdens reflectie
- Filmen van sessie: voor therapeuten + feedback nadien

4) Reflectie

- Kort na elke activiteit:
 - Hoe was het? Wat valt je op bij gezinsleden?
 - Hier-en-nu: geen conflicten van thuis
- Aan einde van sessie: link thema, thuissituatie
- Focus op proces: concrete gedrag, gedachten, gevoelens, (nieuwe) betekenis ipv prestatie, competitie
- Bij teveel woorden: ook kort (gevoelskaartjes) of apart (jongere => PMT, ouders => gezinstherapeut)
- Na 2-3 sessies bespreken we welke noden er nog zijn: is er terug meer ruimte om te spreken?

Casusfragmenten

Wat vinden ouders en jongere zelf?

- *“Het moeten samenwerken met elkaar was een leuke ervaring”*
- *“Samen dingen doen versterkt op een andere manier een band“*
- *“We raden deze vorm aan omwille van samenwerken en vertrouwen dat in elkaar wordt gesteld”*
- *“Geef ieder de ruimte om creatief om te gaan met zijn moeilijkheden of probleem, biedt hulp maar je niet afgewezen wanneer de persoon je hulp niet wil, blijf dicht bij jezelf, push mekaar niet, oordeel niet”.*

Wat vinden ouders en jongere zelf?

- *“Leuk om uit de gespreksruimte te zijn”*
- *“Moesten overleggen en leren luisteren naar elkaar. Mekaar opnieuw leren vertrouwen. Er groeide een nieuwe vorm van vertrouwen voor elkaar.”*
- *“Zo fijn als mama om nog eens eenheid en interactie te ervaren met je kind dat zo ver van je weg geglipt is”*
- *“We hebben nu meer zicht op elkaars grenzen en wanneer we elkaar moeten gerust laten”*
- *“We hebben leren kijken vanuit mekaars standpunt met respect voor de ander zijn eigenheid”*

Referenties

Visser, M., Albrechts, B., Maurer, J. & Krot, H. (2010). Psychomotorische gezinstherapie. Een dialoog tussen systeemtherapeut, psychomotorisch therapeut en gezin. In J. de Lange, *Psychomotorische therapie*, 115-132. Amsterdam: Uitgeverij Boom.

Maurer, J., Visser, M., Albrechts, B. & Krot, H. (2011) Psychomotorische gezinstherapie in de praktijk. *Kind en Adolescent Praktijk*, 10, 60-66.

Visser, M., Maurer, J., Kramer, M. (2013) Psychomotorische gezinstherapie, een eerste aanzet tot effectonderzoek. *Tijdschrift voor vaktherapie*, 2, 11-17

Vorming PMT en systeemtherapie door Visser Marco en Hillewaere Bruno (2015)

Bedankt voor jullie aandacht!

Vragen?